

DERS BİLGİLERİ

Dersin Kodu	PSPA205	Önkoşul Bilgisi	-
Dersin Adı	Türk Anayasa Hukuku	Hazırlanma Tarihi	Eylül 2026
Dersin Türü	Zorunlu	Dersi Veren Öğretim Üyesi & E-Posta Adresi	Dr. Öğr. Üyesi Gencer Karabekir KARAGENC (gencerkarabekirkaragenc@aybu.edu.tr)
AKTS Kredisi	5	Öğrenci Görüşme Saatleri & Yeri	Salı, 12:00, Ofis No: B369

DERSİN İÇERİĞİ VE AMAÇLARI

Ders kapsamında Türk anayasa hukukunun temel kavramları, kaynakları ve tarihsel gelişimi; Osmanlı-Türk anayasal gelişmeleri ile 1921, 1924, 1961 ve 1982 Anayasalarının temel özellikleri ele alınmaktadır. 1982 Anayasası çerçevesinde Cumhuriyetin temel nitelikleri, devletin temel amaç ve görevleri, egemenlik, demokrasi, hukuk devleti, laiklik, sosyal devlet ve eşitlik ilkeleri incelenmektedir. Temel hak ve özgürlüklerin anayasal rejimi, sınırlanması ve korunması; yasama, yürütme ve yargı organlarının kuruluşu, görev ve yetkileri ile bu organlar arasındaki ilişkiler değerlendirilmektedir. Ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisinin yapısı ve işleyişi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, Cumhurbaşkanının anayasal konumu, yargı bağımsızlığı, Anayasa Mahkemesinin yapısı ve görevleri, norm denetimi ve bireysel başvuru konuları ele alınmakta; anayasal kurum ve kurallar güncel gelişmeler ve Anayasa Mahkemesi kararları ışığında incelenmektedir.

Bu dersin amacı, öğrencilerin Türk anayasal düzeninin tarihsel gelişimini, temel ilke ve kurumlarını, anayasal devlet anlayışını ve devlet organları arasındaki ilişkileri hukuki bir perspektifle kavramalarını sağlamaktır. Ders kapsamında öğrencilerin; anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı, hukuk devleti, demokrasi, kuvvetler ayrılığı, temel hak ve özgürlükler, yasama, yürütme ve yargı organlarının oluşumu, görev ve yetkileri ile anayasa yargısının işlevi hakkında sistematik bilgi edinmeleri amaçlanmaktadır. Ayrıca öğrencilerin anayasal normları, Anayasa Mahkemesi kararlarını ve güncel anayasal sorunları hukuki yöntemler çerçevesinde analiz edebilme, farklı anayasal kurumlar arasındaki ilişkileri değerlendirebilme ve Türk anayasa hukukuna ilişkin meseleleri eleştirel ve karşılaştırmalı bir bakış açısıyla yorumlayabilme yetkinliği kazanmaları hedeflenmektedir.

DERSİN ALAN ÖĞRETİMİNE KATKISI

Türk Anayasa Hukuku dersi, öğrencilerin devletin temel yapısını, anayasal kurumların işleyişini ve kamu gücünün hukuki sınırlarını kavramalarına katkı sağlamaktadır. Ders, öğrencilerin anayasal normları yorumlama, yasama, yürütme ve yargı organları arasındaki ilişkileri analiz etme ve temel hak ve özgürlüklere ilişkin hukuki sorunları değerlendirme becerilerini geliştirmektedir. Ayrıca anayasa yargısı ve Anayasa Mahkemesi kararlarının incelenmesi yoluyla öğrencilerin hukuki muhakeme, normlar arası ilişki kurma ve güncel anayasal meseleleri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirme yetkinliklerini desteklemektedir. Bu yönüyle ders, başta anayasa hukuku, idare hukuku ve insan hakları hukuku olmak üzere kamu hukukunun diğer alanlarının öğrenilmesi için gerekli kavramsal ve analitik altyapının oluşmasına katkıda bulunmaktadır.

ÖĞRETİM YÖNTEMİ VE TEKNİKLERİ

Anlatım, soru-cevap, tartışma, örnek olay (vaka) analizi, mevzuat incelemesi, yargı kararlarının değerlendirilmesi ve problem çözme yöntemleri kullanılmaktadır.

DERSİN ÖĞRENİM ÇIKTILARI (DÖÇ)

- 1 Türk anayasa hukukunun temel kavramlarını açıklar.
- 2 Türk anayasacılık düşüncesinin tarihsel gelişimini değerlendirir.
- 3 Devletin temel organlarının kuruluşunu, görevlerini ve yetkilerini analiz eder.
- 4 Yasama-yürütme-yargı fonksiyonlarını anayasal çerçevede değerlendirir.
- 5 Anayasa hükümlerini Anayasa Mahkemesi içtihatları ışığında yorumlar.
- 6 Türk anayasa hukuku bilgisini diğer kamu hukuku disiplinleriyle ilişkilendirerek kullanır.
- 7 Anayasal sorunlara ilişkin hukuki çözüm önerileri geliştirir.

ÖÇ / PÇ KATKI MATRİSİ

	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9
Ö1	5	1	2	1	1	5	1	1	5
Ö2	4	2	5	3	1	2	2	1	4
Ö3	5	2	5	2	1	5	2	1	4
Ö4	4	4	2	2	1	5	2	1	4
Ö5	4	2	2	2	1	5	4	1	4
Ö6	4	2	2	1	1	5	2	1	4
Ö7	4	5	4	4	1	5	4	1	4

Katkı düzeyi: 1: Çok Düşük 2: Düşük 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok Yüksek

DERS KİTABI / KAYNAKLAR

- 1 Eren, Abdurrahman, Anayasa Hukuku Dersleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- 2 İba, Şeref, Parlamento Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- 3 Özbudun, Ergun, Türk Anayasa Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara.
- 4 Sabuncu, Yavuz, Anayasaya Giriş, İmaj Yayıncılık, Ankara.
- 5 Tanör, Bülent – Yüzbaşıoğlu, Necmi, 1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku, Beta Basım Yayın Dağıtım, İstanbul.
- 6 Tanör, Bülent, Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri (1789-1980), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- 7 Teziç, Erdoğan, Anayasa Hukuku: Genel Esaslar, Beta Basım Yayın Dağıtım, İstanbul.
- 8 Yavuz Atar, Türk Anayasa Hukuku, Seçkin Yayınları.
- 9 Kemal Gözler, Türk Anayasa Hukuku, Ekin Kitabevi, Bursa.
- 10 Şükrü Karatepe, Türk Anayasa Hukuku, Savaş Yayınevi, Ankara.
- 11 Engin Saygın, Constitutional Law in a Nutshell, Adalet Yayınları, Ankara.

DERSİN KATKI SAĞLADIĞI PROGRAM ÇIKTILARI (PÇ)

P01	Siyaset bilimi, kamu yönetimi, hukuk ve kentleşme-çevre alanlarının temel kavramlarına, teorilerini ve yaklaşımlarını tanımlar ve yorumlar.
P02	Başlıca siyasal ideolojilerin ve din, kimlik, milliyetçilik ve etnisite gibi toplumsal farklılık olgularının düşünsel temellerini karşılaştırır; bunların siyasete ve topluma yansımalarını analiz eder.
P03	Türk siyasal hayatının, devlet-toplum ilişkilerinin ve Türkiye'nin idari-anayasal yapısının tarihsel gelişimini analiz eder.
P04	Toplumsal ve devletler arasındaki ilişkileri dünya tarihi bağlamında analiz eder; ulusal, bölgesel ve küresel düzeylerdeki güncel gelişmeleri teorik bir temelde değerlendirir.
P05	Ekonomi ve kamu maliyesinin temel kavram ve ilkelerini tanımlar; maliye ve ekonomi politikaları ile siyasal-idari kararlar arasındaki ilişkiyi açıklar.
P06	Kamu hukuku ve özel hukuk mevzuatını yorumlar, mevzuat değişikliklerini idari uygulama süreçlerine aktarır.
P07	Veri toplamak, verileri analiz etmek ve siyasal-idari olgulara ilişkin bilimsel çıkarımlar yapmak için nicel ve nitel araştırma yöntemlerini kullanır.
P08	Kentleşme ve çevre sorunlarını yerel, ulusal ve küresel ölçeklerde değerlendirir ve bu sorunlara yönelik politika önerileri geliştirir.
P09	Kamu, özel ve sivil toplum sektörlerindeki mesleki rolleri ve istihdam alanlarını tanıtır; edindiği bilgileri meslek, bilimsel ve etik sorumluluk bilinciyle bu alanlarda uygular.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

Etkinlik Türü	Sayısı	Katkı Oranı
Ara Sınav	1	%30
Kısa Sınav	-	%0
Ödev	-	%0
Devam	-	%0
Uygulama	-	%0
Proje	-	%0
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	%70
Toplam		%100

DEĞELLİLİK POLİTİKASI

Bu derste performansınızı etkileyebilecek belirlenmiş bir engel durumunuz (örneğin görme, işitme veya fiziksel engel vb.) bulunuyorsa, dersin tüm gerekliliklerini yerine getirmede fırsat eşitliğinin sağlanması amacıyla gerekli makul düzenlemelerin (uygun koşulların sağlanması vb.) yapılabilmesi için Engellsiz AYBU (<https://aybu.edu.tr/engelsiz/content-list-327-vildirim-beyazit-universitesi-engelsiz-universite-birimleri-yonergesi.html>) ile iletişime geçmeniz önerilir. Ayrıca Siyasal Bilgiler Fakültesindeki ilgili yetkili birimle de iletişime geçebilirsiniz. Sınavlar, ders materyalleri vb. konulardaki ihtiyaçlarınızın karşılanabilmesi için gereksinimlerinizi mümkün olan en kısa sürede dersin öğretim elemanına bildirmanız gerekmektedir.

YAPAY ZEKÂ (YZ) ARAÇLARI KULLANIM POLİTİKASI

Bu derste üretken yapay zekâ araçları, karar destek mekanizması olarak öğrencinin öğrenme sürecini destekleyen yardımcı araçlar olarak ve akademik dürüstlük ilhelerine uygun biçimde kullanılması mümkündür. Yapay zekâ araçlarından ders içeriklerinin anlaşılması, kavramların açıklığa kavuşturulması, araştırma sorularının geliştirilmesi ve fikir üretme süreçlerinde tali olarak yararlanılabilir. Bununla birlikte, yapay zekâ tarafından oluşturulan metinlerin doğrudan ve öğrencinin özgün katkısı olmaksızın akademik çalışma olarak sunulması kabul edilmez. Yapay zekâ desteğiyle elde edilen içeriklerin öğrenci tarafından değerlendirilmesi, doğruluğunun kontrol edilmesi, yeniden işlenmesi ve gerekli hallerde kullanımının açıkça belirtilmesi beklenir. Yapay zekâ, öğrencinin düşünme ve üretme sürecinin yerine geçen değil, bu süreci destekleyen bir araç olarak kullanılmalıdır.

DERSTE İŞLENEN KONULAR (HAFTALIK PROGRAM)

Hafta	Konu	Okuma Materyali
1	Giriş: Türk Anayasa Hukuku Ders Tanıtımı	—
2	Anayasaların Sınıflandırılması - Devlet Kavramı - Hükümet Sistemleri	Erdoğan Teziç, Anayasa Hukuku - anayasa türleri, devletin unsurları, egemenlik, kuvvetler ayrılığı ve hükümet sistemlerine ilişkin bölümler.
3	Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınıflandırılması - Sınırlandırılması	Fazıl Sağlam, Temel Hakların Sınırlanması ve Özü - temel hakların sınırlanması, hakların özü, ölçülülük ve sınırlamanın sınırlarına ilişkin bölümler.
4	Seçim Sistemleri ve Siyasal Partiler	Şeref İba, Siyasal Partiler ve Seçim Hukuku - seçim ilkeleri, seçim sistemleri, siyasal partilerin anayasal statüsü, parti yasaları ve seçim uyumsuzluklarına ilişkin bölümler.
5	Yasama Fonksiyonu - Milletvekili Kavramı - Yasama Dokunulmazlığı - Yasama Sorumsuzluğu	Ergun Özbudun, Türk Anayasa Hukuku - yasama fonksiyonu, TBMM üyeliği, temsil ilkesi, yasama bağımsızlığı ve milletvekilliğinin sona ermesine ilişkin bölümler.
6	Yasama Fonksiyonu - Kanun Yapım Süreci - Meclisin Bilgi Edinme Denetim Yöntemleri - Parlamento Kararları	Yavuz Atar, Türk Anayasa Hukuku - Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri, kanun yapım süreci, parlamento kararları ile Meclisin bilgi edinme ve denetim yollarına ilişkin bölümler.
7	Ara Tekrar - Sınav Pratiği	—
8	ARA SINAV	—
9	Yürütme Fonksiyonu - Cumhurbaşkanı ve Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı - Millî Savunma - OHAL - İdarenin Düzenleyici İşlemleri	Hasan Tahsin Fendoğlu, Anayasa Hukuku (Anayasa ve Türk Anayasa Hukuku) - yürütme organı, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, Cumhurbaşkanının anayasal statüsü ve yetkileri, olağanüstü hâl ve yürütmenin düzenleyici işlemlerine ilişkin bölümler.
10	Yargı Fonksiyonu - Türk Yargı Sistemi - HSK - Danıştay - Sayıştay - Uyuşmazlık Mahkemesi	Bülent Tanör - Necmi Yüzbaşıoğlu, 1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku - yargı yetkisi, mahkemelerin bağımsızlığı, hakimlik teminatı, HSK ve yüksek yargı organlarına ilişkin bölümler.
11	Yargı Fonksiyonu - Anayasa Mahkemesi - Yapısı - Dava Türleri - Yüce Divan - Bireysel Başvuru - Anayasa Değişiklikleri	İbrahim Ö. Kaboğlu, Anayasa Yargısı: Avrupa Modeli ve Türkiye - anayasa yargısının teorik temelleri, anayasa mahkemeleri, norm denetimi, Türk Anayasa Mahkemesinin anayasal sistem içindeki konumu ve anayasa yargısının işlevine ilişkin bölümler.
12	Türk Anayasa Tarihi - Anayasal Belgeler - 1876 Kanunî Esası - 1921 Anayasası	Tanık Zafer Tunaya, Türkiye'de Siyasal Gelişmeler (1876-1938) - 1876 Kanun-ı Esası, Meşrutiyet dönemleri, Osmanlı-Türk anayasal gelişmeleri, Birinci Meclis ve 1921 Anayasasına ilişkin bölümler.
13	Türk Anayasa Tarihi - 1924 Anayasası - 1961 Anayasası	Kemal Gözler, Türk Anayasa Hukuku - 1924 ve 1961 Anayasalarının hazırlanışı, temel özellikleri, hükümet sistemleri, temel hak rejimleri ve anayasal kurumlarına ilişkin bölümler.
14	Devletin Temel Nitelikleri	Yavuz Sabuncu, Anayasaya Giriş - Türkiye Cumhuriyeti'nin temel nitelikleri; cumhuriyetçilik, demokratik devlet, laiklik, sosyal devlet, hukuk devleti, insan haklarına saygı ve eşitlik ilkelerine ilişkin bölümler.
15	Genel Tekrar ve Sınav Pratiği	—